

עפ"ת 8825/02/14 - מחמוד אבו עסא נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
עפ"ת 8825-02-14 אבו עסא נ' מדינת ישראל
בפני כב' השופט יואל עדן
המערער
נגד
המשיבה
מחמוד אבו עסא
מדינת ישראל
26 מאי 2014

נוכחים: המערער וב"כ עו"ד אלמוג אזולאי

ב"כ המשיבה עו"ד דרור שטרוק

[פרוטוקול הושמט]

פסק דין

הערעור

1. זהו ערעור על הכרעת הדין מיום 17.9.2013 וגזר הדין מיום 24.12.2013 בתיק תת"ע 8361-08-11 של בית המשפט השלום לתעבורה בבאר שבע.

המערער הורשע לאחר ניהול הליך ההוכחות, בעבירת מהירות, עבירה לפי תקנה 54(א) לתקנות התעבורה [נוסח חדש], בכך שבתאריך 10.11.2011 נהג המערער במהירות של 202 קמ"ש, במקום בו המהירות המקסימאלית המותרת היתה 100 קמ"ש.

בגזר הדין הוטל על המערער עונש הכולל 4 חודשי מאסר בפועל, 6 שנים פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה, חודשיים מאסר על תנאי למשך שנתיים, וקנס בסך 1,000 ₪.

יצוין כי הודעת הערעור המקורית התייחסה לגזר הדין בלבד, ורק במהלך הדיון הוגשה הודעת ערעור מתוקנת, בהסכמה. פסק דין זה מתייחס לאמור בהודעת הערעור המתוקנת.

טענות המערער

עמוד 1

2. טענת ב"כ המערער ביחס להכרעת הדין הינה בענין אחד בלבד - נטען כי היה על ביהמ"ש קמא למנות למערער סניגור מטעם הסניגוריה הציבורית, עקב קשייו הכלכליים וחוסר יכולתו בניהול המשפט וזאת אל מול תוצאות ההרשעה. נטען כי נוכח הפגם הנטען כאמור, יש לקבל את הערעור ולבטל את פסק-דינו של ביהמ"ש קמא.

נטען כי ב"כ דאז של המערער שוחרר על ידי בית משפט קמא מייצוגו של המערער לאור טענה כי המערער לא שיתף פעולה, וזאת בטרם הגשת סיכומים מטעמו, כאשר בשלב זה של ההליך כבר לא הייתה למערער אפשרות לשכור עו"ד אחר, וזאת במיוחד כאשר לא התקבלה הסכמת המערער לשחרור ונטען כי אין תחולה להוראות סעיף 17(ב) לחסד"פ.

ביחס לגזר הדין נטען כי ביהמ"ש קמא התעלם מנסיבותיו האישיות הקשות של המערער, וכי המערער ניהל אורח חיים נורמטיבי, הינו המפרנס היחידי למשפחתו ומטפל באביו החולה והמרותק לכיסא גלגלים, ושגה בכך שלא שלח את המערער לקבלת תסקיר שירות מבחן לפירוט נסיבותיו האישיות והשפעת מאסרו עליו ועל משפחתו.

כמו כן נטען כי שגה ביהמ"ש קמא בכך שהחמיר עם המערער כי בחר לנהל את תיקו.

ב"כ המערער עותר לביטול פסק הדין או להחזרתו לשלב הסיכומים בטרם הכרעת הדין, וביחס לגזר הדין כטענה חלופית, לשלוח את המערער לקבלת תסקיר שירות מבחן והממונה על עבודות שירות.

טענות המשיבה

3. ב"כ המשיבה ביקש לדחות את הערעור על שני חלקיו. נטען כי במהלך הליך הכרעת הדין המערער היה מיוצג, הן בשלב ההוכחות והן בטיעונים לעונש, ולא יוצג בשלב הגשת הסיכומים בלבד, כאשר סנגורו הבהיר את חשיבות שיתוף הפעולה, דבר שלא צלח.

עוד נטען כי הכרעת הדין של ביהמ"ש קמא התבססה ברובה על ממצאי מהימנות, וכי אין כל נפקות של ממש לאי-הגשת סיכומי ההגנה.

נטען כי לפי סעיפים 15 ו-17 לחסד"פ, ביהמ"ש רשאי לשחרר סנגור מייצוג וניתן להטיל על נאשם מאסר בפועל כאשר הייצוג הופסק ברשות בית המשפט, כאמור בענייננו.

כן נטען כי לאחר מתן הכרעת הדין, המערער היה מיוצג ואילו באת-כוחו החדשה לא מצאה לנכון להגיש בקשה לביטול הכרעת הדין או לצירוף סיכומים, כאשר ככל הנראה אף נכחה היא במועד מתן הכרעת הדין.

דין והכרעה

4. לאחר ששמעתי את הצדדים, עיינתי בהכרעת הדין, בגזר הדין ובהחלטות בית המשפט קמא, באתי למסקנה כי דין הערעור על שני חלקיו להידחות.

בהודעת הערעור המתוקנת ובטיעונים אשר הועלו בדיון, לא מועלית כל טענה לגופו של עניין אודות המסקנות של בית המשפט קמא בהכרעת הדין, ולא נטענת כל טענה על טעות כלשהיא בממצאים או בהכרעת הדין. הטענה היחידה הינה כי הנאשם לא הגיש סיכומיו הואיל ולא היה מיוצג לאחר שבא כוחו שוחרר מייצוג. הטענה היחידה הינה כי יש בעצם אי-קבלת סיכומי הגנה בהעדר ייצוג כדי לבטל את תוצאות ההליך.

בשים לב לכך שאין כל טענה של ממש כנגד הכרעת הדין, אלא אך הטענה כי לא הוגשו סיכומי ההגנה, דין הערעור לעניין הכרעת הדין להידחות. אין בערעור כל טענה אודות שגגה בהנמקות או במסקנות בהכרעת הדין, ומשכך, אין כל נפקות לטענה בדבר היעדר ייצוג, שכן לא הובאה טענה כלשהיא אשר ניתן היה לטעון בסיכומים ולא נטענה, או בדבר חולשה או פגם בהכרעת הדין. הנאשם היה מיוצג לאורך כל ההליך, ורק בשלב של הגשת הסיכומים שוחרר בא כוחו.

למעלה מן הצורך אוסיף כי לא מצאתי כל פגם בשחרור עורך הדין אשר ייצג את המערער אותה עת, ופעולותיו של בית המשפט קמא היו כדין, ובהתייחס לחסד"פ הקובע:

"15ב. לא יטיל בית משפט עונש מאסר בפועל על נאשם שאינו מיוצג; הוראה זו לא תחול על נאשם שייצוגו הופסק ברשות בית המשפט לפי הוראות סעיף 17.

.....

17. (א).....

(ב) הרשה בית המשפט לסניגור להפסיק לייצג את הנאשם מחמת שלא שיתף פעולה עם סניגורו, רשאי בית המשפט, על אף האמור בסעיף 15, לא למנות לנאשם סניגור אחר אם ראה שאין בכך להועיל".

על פי הבקשה שהוגשה על ידי בא כוח המערער לבית המשפט קמא, היא הוגשה לאור "חילוקי דעות בניהול התיק וחוסר שיתוף הפעולה מצידו", כך כלשון ב"כ הנאשם בבקשה אשר הגיש.

משזהו הנימוק, הרי שחלה הוראת סעיף 17(ב) לחסד"פ.

כמו כן, על פי השתלשלות העניינים העולה מבקשות והחלטות בתיק בית משפט קמא, עוכב מתן הכרעת הדין לאור כך שהנאשם התייצב עם עורך דין אחר, אך בסופו של דבר הוא לא ייצגו.

אם לא די בכל האמור, הרי שמטענות ב"כ המשיבה אני למד כי ככל הנראה בעת מתן הכרעת הדין היה הנאשם מיוצג

ע"י באת-כוח אחרת, היא אותה עורכת דין אשר ייצגה אותו בטיעונים לעונש. בתאריך מתן הכרעת הדין היו שני פרוטוקולים, האחד של מתן הכרעת הדין, בו לא נכתב מי הנוכחים, והשני פרוטוקול מאותו יום בו נרשמה נוכחות הנאשם ובאת כוחו החדשה, ובמסגרתו מבקשת היא דחיית מועד הדיון לטיעונים לעונש.

במהלך הדיון בערעור התבקש ב"כ המערער לברר עימו האם באת כוחו החדשה נכחה בעת הקראת הכרעת הדין, אך התשובה אשר ניתנה הינה כי ב"כ המערער לא הצליח לקבל ממנו תשובה חד משמעית.

לאור הפרוטוקול האמור ניתן ללמוד על נוכחות באת כוחו החדשה של הנאשם בעת מתן הכרעת הדין, ומשכך, הרי שהנאשם היה מיוצג בטרם ניתנה בפועל הכרעת הדין, וניתן היה באותו מעמד לבקש שלא ליתן את הכרעת הדין ולבקש להגיש סיכומים. יודגש כי משנאשם מיוצג, אין לומר כי ייצוג הינו אך לטיעונים לעונש.

זאת ועוד, גם אם לא היתה באת כוחו החדשה של הנאשם נוכחת בעת מתן הכרעת הדין (דבר שאינו סביר מהשתלשלות העניינים) הרי שאין בתיק בית המשפט קמא כל בקשה לביטול הכרעת הדין, וגם בדיון בו ביקשה היא דחיה לצורך טיעונים לעונש, דיון שהתקיים באותו תאריך של מתן הכרעת הדין, אין כל בקשה שכזו ואין כל טענה ביחס לסיכומים.

כל עוד ההליך הקודם היה תלוי ועומד, ולא הוגשה במהלכו בקשה לביטול הכרעת הדין לשם הגשת הסיכומים כאמור, אין מקום לעשות כן בערעור. למעשה בכך מתאפשר לנאשם להמתין להכרעת הדין, ולאחר מכן לגזר הדין, ולאחר מכן לבחור אם רוצה הוא להעלות טענה כאמור.

מכל מקום, האמור הינו למעלה מן הצורך, כאמור לעיל, שכן אין כל טענה לגופו של ענין כנגד הכרעת הדין.

5. ביחס לערעור על גזר הדין - אני מוצא כי גזר דינו של בימ"ש קמא עולה בקנה אחד עם העקרונות אשר הותוו על ידי בית המשפט העליון בעבירות מהירות כה קשות, ותואם הוא את שיקולי הענישה הראויים במקרה זה.

בית המשפט קמא נימק בהרחבה את השיקולים להם יש לתת משקל בגזירת העונש בנסיבות מקרה זה, והתייחס לזיקה הישירה בין האצת מהירות הרכב מעבר למותר עד לדרגת הקיצון אליה הגיע הנאשם, לבין המחשבה הפלילית, הגם שעבירה זו הינה מסוג "אחריות קפידה", ונתן משקל ראוי למהירות נסיעתו של המערער (202 קמ"ש) העולה כדי "טירוף הדעת" כדברי בית המשפט העליון בפרשת אבו גוידר [רע"פ 5250/12 אבו גוידר נ' מדינת ישראל (14.1.2013)].

בית המשפט קמא התייחס לגילו של הנאשם, עברו התעבורתי, ואי-לקיחת האחריות על מעשיו וחומרם.

נטען כי היה על בית המשפט קמא לשלוח את הנאשם לקבלת תסקיר, ואולם בבית המשפט קמא כלל לא התבקשה שליחתו לקבלת תסקיר, ואין כל חובה בדיון לקבלת תסקיר בענינו של הנאשם לאור גילו.

עוד נטען כי בית המשפט קמא החמיר עם הנאשם הואיל והוא בחר לנהל את תיקו. מעיון בגזר הדין עולה כי העיקר בו הינו אי לקיחת האחריות ואי הפנמת חומרת המעשה.

אכן, בעצם ניהול תיק אין כדי להביא להחמרה עם נאשם, ואולם לעיתים, העובדה שנדחו טענותיו של הנאשם אשר בהן כפירה במהירות בה נהג, והוכח כי הנאשם נהג במהירות האמורה, יש בה כדי להביא למסקנה ביחס לאי נטילת אחריות.

לענישה בעבירות של נהיגה במהירות מופרזת, ולחשיבות ההרתעה והענישה בסוג זה של עבירות, ראה רע"פ 1901/13 **אסף אופיר נ' מדינת ישראל** (7.4.2013):

"לנוכח מהירות הנסיעה המופרזת ועברו התעבורתי של המבקש, לא מצאתי כי יש בעונש המאסר אשר הושת עליו או במידתו כדי להצדיק דיון ב"גלגול שלישי". לחיזוק מסקנתי זו, ראוי להביא מן הדברים שנאמרו ברע"פ 5250/10 אבו גוידר נ' מדינת ישראל, פסקאות 7 ו-9 [פורסם בנוב] (14.1.2013), אשר נסיבות דומות לנסיבות דידן:

"תעוזתו רבה, מסוכנותו ניכרת. 17 הרשעות תעבורתיות צבר לחובתו ב-3 שנות נהיגה, חלקן חמורות. נהיגתו במהירות של 195 קמ"ש (מהירות 'קצה' בגימטריא) מלמדת על טרוף הדעת. ישוב הדעת יבוא לו, למבקש, יש לקוות, במהלך ישיבה של 4 חודשים מאחורי סורג ובריח. אין זו דרך השגרה, להורות על כליאתם של עברייני תעבורה, כשבפועל לא נגרם נזק לרכוש ולא פגיעה בגוף, אבל בכגון דא עלינו להקדים תרופה למכה. המהירות, הסכנה, העבר התעבורתי, אי-לקיחת האחריות, מחייבים ענישה משולבת וקשה, בדיוק כזו שננקטה כלפי המבקש: כליאה ושליטת רישיון נהיגה...מאסרו הוא שיקומו. יש לקוות כי אכן ישתקם. מכל מקום, הוא ראוי לגמול הולם ולהרתעה כלפיו, וכלפי אחרים שכמותו. יראו עברייני התנועה וייראו, כי נהיגה במהירות-קצה, יכולה להביאם אל מאחורי סורג ובריח; לא רק לאחר שיהרגו אדם, אלא גם קודם לכן".

ברע"פ 1901/13 דלעיל הורשע הנאשם בנהיגה במהירות של 234 קמ"ש שהם 144 קמ"ש מעל המותר ונגזר עליו מאסר בפועל, לאחר הקלה בבית המשפט המחוזי, למשך שלושה חודשים ויום.

ברע"פ 5250/12 **מחמד אבו גוידר נ' מדינת ישראל** (14.1.2013) נהג הנאשם במהירות של 195 קמ"ש מקום בו המהירות המותרת היתה 90 קמ"ש. ערעורו על עונש מאסר של 4 חודשים נדחה בבית המשפט המחוזי ובקשת רשות הערעור לבית המשפט העליון נדחתה.

בענינו מדובר בנהיגה במהירות של 102 קמ"ש מעל המהירות המותרת. מדובר במהירות בה מי אשר מרשה לעצמו להגיע אליה מעיד על עצמו כי מסוכנות של ממש עולה ממנו.

הגעה למהירות כזו מעידה כי המבצע בחר להעמיד בסכנת חיים של ממש משתמשים אחרים בדרך. מי אשר בחר להעמיד בסכנה אנשים תמימים באופן כה קשה, מחייב נקיטת ענישה של ממש כלפיו, ושיקולי הענישה המרכזיים בענינו הם בעיקר ההרתעה, שלו ושל אחרים, והגמול.

כאמור ברע"פ 5250/12 דלעיל, על עברייני תנועה הבוחרים לנהוג במהירות קצה לדעת כי נהיגה במהירות כזו, וסיכון חיי אדם "יכולה להביאם אל מאחורי סורג ובריח; לא רק לאחר שיהרגו אדם, אלא גם קודם לכן."

עקרונות אלו אשר נקבעו במקרה בו נאשם נהג במהירות של 195 קמ"ש כשהמהירות המותרת היא 90 קמ"ש, ישימים בענינו בו הנאשם בחר לנהוג במהירות של 202 קמ"ש מקום בו המהירות המותרת הינה 100 קמ"ש.

אינני מוצא כי הענישה אשר הוטלה על הנאשם מחמירה, לאור החומרה הרבה והמסוכנות הגבוהה מאוד בה העמיד הנאשם אנשים תמימים.

אכן הענישה הינה אינדיבידואלית, ובמסגרתה יש להביא את נסיבותיו של הנאשם, ואולם בפני בית המשפט שיקולים הקשורים גם בביטחון הציבור ובהגנה על המשתמשים בדרך, וכאשר אדם בוחר לסכן באופן כה חמור חיי אחרים, הרי שנסיבותיו האישיות ניגפות מפני הצורך בהגנה על הציבור, ומתן משקל לשיקולי ההרתעה והגמול.

לאור האמור, הערעור נדחה, הן הערעור כנגד הכרעת הדין והן הערעור כנגד גזר הדין.

הנאשם יתייצב לריצוי המאסר ביום 1.6.2014 שעה 09:00 בבית"ר אוהלי קיזר.

ניתנה והודעה היום כ"ו אייר תשע"ד, 26/05/2014 במעמד הנוכחים.

יואל עדן, שופט

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

מורה על עיכוב ביצוע עונש המאסר למשך 45 יום.

המערער יתייצב לתחילת ריצוי המאסר ביום 15.7.14 שעה 09:00 בבית הסוהר אוהלי קידר, או בכל מקום אחר עליו יחליט שירות בתי הסוהר בתהליך המיון.

ניתנה והודעה היום כ"ו אייר תשע"ד, 26/05/2014 במעמד הנוכחים.

יואל עדן, שופט

הוקלדעלידיחנהפלקר